

Verkiezingsprogramma 2014 - 2018

Ooststellingwerf

*Midden tussen
de mensen*

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	<u>2</u>
<u>1.Dorpen maken Ooststellingwerf</u>	<u>3</u>
1.1. Netwerk van vrijwilligers in het dorp	
1.2. Dorpsbudget moet blijven	
1.3. Samenwerking tussen de dorpen	
1.4. Gemeentelijke organisatie denkt mee met dorpsinitiatieven	
1.5. Agrarische ondernemers	
1.6. Toerisme	
1.7. Gemeentelijke zelfstandigheid	
<u>2.Ooststellingwerf geeft burgers de ruimte</u>	<u>6</u>
2.1. Bouwplannen in dorpen kunnen en mogen: Particulier initiatief en financieel draagvlak zijn de basis	
2.2. Vrijkomende gebouwen mogen voor andere doeleinden worden ingezet	
2.3. Ruimte in rijksregels worden maximaal benut	
2.4. Subsidiepot t.b.v. milieubesparende investeringen burgers	
<u>3.Ooststellingwerf wil voorkomen i.p.v. genezen</u>	<u>7</u>
3.1. Zorgteams	
3.2. Mantelzorg	
3.3. Eigen bijdrage voor zorg mag	
3.4. Jeugdzorg en alle andere zorg vooral inzetten op preventie en voorlichting	
3.5. Sport	
3.6. Veiligheidsbeleid	
3.7. Preventie	
3.8. Verkeersveiligheid	
<u>4.Ooststellingwerf geeft ruimte aan talent voor scholing en werken</u>	<u>10</u>
4.1. Inzetten van Social Return	
4.2. Goed onderwijs	
4.3. Werk of bijdrage	
<u>5.Ooststellingwerf biedt evenwicht</u>	<u>12</u>
5.1. Duurzaamheid zit ook in kleine dingen	
5.2. Afname energieverbruik	
5.3. Een schone en nette omgeving maken en samen	
<u>6.Financiën</u>	<u>13</u>

Inleiding

Het CDA is een volkspartij die graag midden tussen de mensen staat. De basis hiervoor ligt in:

- Gespreide verantwoordelijkheid: Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.
- Publieke gerechtigheid: Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid.
- Solidariteit: Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.
- Rentmeesterschap: Vanuit het besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

De gemeente is de overheid die het dichtst bij de mensen staat. De gemeentelijke overheid moet zich realiseren dat zij er voor de burgers is, maar burgers hebben ook eigen verantwoordelijkheden. Er is veel beweging in de maatschappij. De rijksoverheid draagt taken op aan de gemeente. Zo worden begeleiding en verzorging van de AWBZ en de jeugdzorg overgeheveld naar de gemeente. Onze denk- en handelwijze zal moeten veranderen. Dat moet beginnen in onze eigen gemeente. Belangrijke punten hierbij zijn:

- Mensen maken hun leefomgeving.
- Minder regels en meer mogelijkheden.
- Voorkomen is beter dan genezen.
- Mensen samen brengen via werk, vereniging en school.
- Niet alles van waarde is in geld uit te drukken.

Het CDA vindt het erg belangrijk dat kinderen zorgeloos en in een veilige omgeving kunnen opgroeien. Gezinnen, in welke vorm dan ook, verdienen, indien nodig ondersteuning bij het opvoeden van hun kinderen. Voor het CDA telt ieder mens ongeacht geslacht, geaardheid of geloof.

Samenvattend:

- Het CDA kiest voor een gemeente waarin samenleven en samenwerken inwoners verbinden.
- Het CDA kiest voor respect en fatsoen in onze gemeente.
- Het CDA kiest voor maatschappelijke initiatieven, particuliere organisaties, gemeenschapszin en burgerschap.
- Het CDA respecteert de eigen identiteit van mensen.
- Het CDA gelooft in de kracht van religie, als kompas en als inspiratiebron.

Het CDA wil werken aan een ambitieuze gemeente waar we trots op kunnen zijn. Uitgangspunt is dat het hier voor jong en oud prettig leven, werken en recreëren is. Daartoe moeten inwoners, bedrijfsleven, gemeentebestuur en ambtenaren voor de hoogste kwaliteit gaan. Zaken worden vlot en goed geregeld, goed ingericht en goed onderhouden. In de gemeente staat dienstbaarheid aan de inwoners en bedrijven hoog in het vaandel. In onze gemeente doet elke inwoner er toe en die wordt dan ook betrokken bij het vinden van oplossingen voor problemen in zijn omgeving

Kortom, samen maken we de toekomst. We zullen samen moeten bouwen en de grote klussen klaren in onze prachtige gemeente Ooststellingwerf.

1. CDA Ooststellingwerf zegt:

Dorpen maken Ooststellingwerf

1.1. Netwerk van vrijwilligers in het dorp

In onze huidige maatschappij zijn vrijwilligers onmisbaar. Gelukkig zijn er in onze gemeente veel vrijwilligers en die blijven ook in de toekomst hard nodig. Daarom vindt het CDA dat de vrijwilligersverzekering absoluut moet blijven bestaan. Het CDA vindt dat regels eenvoudiger kunnen; het vrijwilligerswerk mag er niet door belemmerd worden. Organisaties, die werken met vrijwilligers, kunnen de zaken zelf prima regelen.

Daarnaast moet de waardering voor vrijwilligers absoluut in stand blijven. Vrijwilligerswerk doen is nu eenmaal niet vrijblijvend. Vrijwilligerswerk kan prima worden ingezet om weer mee te doen in de maatschappij en de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Van verdringing van reguliere arbeid kan en mag geen sprake zijn.

1.2. Dorpsbudget moet blijven

Enige jaren geleden is het dorpsbudget ingesteld. Het dorp kiest zelf waar het aan besteed wordt. Het is de bedoeling dat de leefbaarheid hiermee bevorderd wordt. Nu we meer verwachten van onze Ooststellingwerfers, moet het budget zeker blijven. Sterker nog, het CDA vindt een verhoging van het budget met 50% noodzakelijk.

Verenigingen en scholen zijn actief om gelden in te zamelen, zoals het bekende "oud papier ophalen". Dit verdient alle lof en de inkomsten hiervan moeten voor de organisaties, welke het nu door middel van vrijwilligers inzamelen, ook in de toekomst beschikbaar blijven.

1.3. Samenwerking tussen dorpen.

In de afgelopen jaren is een demografische verandering opgetreden. Er komen steeds minder jongeren en steeds meer ouderen leven langer. Dit vraagt een aanpassing van het aanbod van voorzieningen. Immers er zijn minder kinderen voor de peuterspeelzaal en de basisschool. De behoefte aan voorzieningen voor ouderen zal toenemen.

Duidelijk is dat niet in elk dorp alle voorzieningen kunnen blijven bestaan. Dit is onbetaalbaar. Het CDA vindt dat in een dorp een ontmoetingsplaats moet zijn in de vorm van bijvoorbeeld een dorpshuis, café of brede school, waar de inwoners kunnen samenkomen. Sociale contacten bevorderen de leefbaarheid en de sociale samenhang in de dorpen.

1.4. Gemeentelijke organisatie denkt mee met dorpsinitiatieven

Op verschillende terreinen kunnen dorpen samenwerken en dat willen we als CDA ook graag ondersteunen. Maar duidelijk is: het initiatief moet wel uit de inwoners zelf komen, anders is het niet mogelijk. Bestaande budgetten blijven nodig, wanneer dorpen samen zaken willen gaan opzetten.

Binnen dorpen of tussen dorpen kan een coöperatie worden opgericht. Hierin participeren diegenen, die hetzelfde doel nastreven. Ze hebben medewerkers in dienst en dragen zo bij aan de economie, werkgelegenheid en leefbaarheid in het dorp.

Medewerkers van de gemeente Ooststellingwerf zijn er in de eerste plaats voor de inwoners. Vanuit die gedachte moeten zij meedenken over de dorpsinitiatieven en daaraan een bijdrage leveren. Er wordt gewerkt vanuit de gedachtegang van wat kan. Gemeente en initiatiefnemers zoeken samen de ruimte, die er is om de initiatieven te realiseren.

1.5. Agrarische ondernemers

Een groot deel van het grondgebied van onze gemeente is landbouwgebied. Ondernemers uit de agrarische sector hebben hier hun bedrijf met akkerbouw en veeteelt. Samen zijn ze belangrijk voor de economie van onze gemeente. Dit betekent het aanvaarden van de mooie aspecten, zoals grazende koeien in de wei, maar ook minder prettige aspecten als de lucht van mest en landbouwverkeer op de weg.

Om economisch rendabel te blijven is het te verwachten dat schaalvergroting nodig is. Hiervoor zijn investeringen en vergunningen nodig. Het CDA wil de schaalvergroting niet in de weg staan mits aan de wettelijke normen wordt voldaan.

1.6. Toerisme

De natuurlijke leefomgeving in onze gemeente is schitterend. Onze gemeente kent veel fietsroutes, waar veelvuldig gebruik van wordt gemaakt.

De toeristische sector is een grote economische speler in ons gebied. Nieuwe plannen of aanpassingen van de huidige situatie moeten worden getoetst op kwaliteit, duurzaamheid en diversiteit van het aanbod.

De gemeente Ooststellingwerf is een geweldige omgeving voor de dag- en verblijfstoerist. Om ook in de toekomst aantrekkelijk te blijven voor toeristen moet het fietspadennetwerk goed onderhouden worden en moeten we ondernemers stimuleren tot doorlopende innovatie. Daarvoor bieden we maximale ruimte.

1.7. Gemeentelijke zelfstandigheid

Om als gemeente de burgers te steunen in hun initiatieven, moet je als lokale overheid ook dichtbij zijn. Dat geldt voor medewerkers en bestuur. Natuurlijk moet de gemeentelijke organisatie efficiënt zijn. Samenwerking, zoals die zich nu ontwikkelt tussen de gemeenten Opsterland, Weststellingwerf en Ooststellingwerf, is uitstekend. Alle niet zichtbare, vaak administratieve taken, kunnen prima samen worden uitgevoerd. Ontwikkeling van het beleid, met daarbinnen aandacht voor gemeente specifieke zaken is mogelijk. Uiteindelijk moet dit leiden tot betere dienstverlening aan de inwoners. Hierbij geldt dat die dienstverlening dichtbij moet zijn. De burger moet de keuze houden hoe hij of zij contact met de gemeente wil: internet, telefoon of via contact aan de balie. Het CDA staat voor klantgericht werken wat dus ook kan inhouden: bezoeken van inwoners, die zelf niet naar de balie kunnen komen.

Concrete doelen

- ❖ Uit waardering voor de vrijwilliger: de jaarlijkse vrijwilligersprijs moet blijven.
- ❖ Dorpsbudgetten verhogen met 50%.

- ❖ Dorpen komen met initiatieven en gemeente ondersteunt en denkt mee.
- ❖ Gemeentelijke dienstverlening is klantgericht.
- ❖ Het gemeentebestuur zorgt voor goed overleg met het bedrijfsleven.
- ❖ De gemeente houdt, onder meer door het bestaande omgevingsloket, speciale aandacht voor het stimuleren van activiteiten van het midden- en kleinbedrijf (MKB).
- ❖ Voortvarende vergunningverlening en geen strikter regime hanteren dan andere overheden.
- ❖ Uitbouw intergemeentelijke samenwerking.
- ❖ Onderhouden van fietspadennetwerk.

2. CDA Ooststellingwerf zegt:

Ooststellingwerf geeft burgers de ruimte

2.1. *Bouwplannen in dorpen kunnen en mogen; particulier initiatief en financieel draagvlak zijn de basis*

Al lijkt het er nu niet op, de bouwsector zal eens weer gaan bloeien. In Ooststellingwerf is voldoende strategische grond in handen van de gemeente. Het CDA vindt dat wanneer er in een dorp een initiatief is of waar particuliere initiatieven zijn ontwikkeld, mogelijkheden moeten zijn om te bouwen binnen de komgrenzen van onze dorpen. Het CDA vindt dat het gemeentelijk woonplan doorlopend moet worden geactualiseerd, zodat bouwplannen niet onnodig worden gehinderd. Een lokale coöperatie, opgericht door bewoners en aannemers, is een mogelijkheid.

2.2. *Vrijkomende gebouwen mogen voor andere doeleinden worden ingezet*

Omdat er in Ooststellingwerf gebouwen leeg kunnen komen te staan, moet een alternatieve gebruiksmogelijkheid worden geboden. Wanneer gebouwen niet meer gebruikt worden is de kans op verkrotting groot. In onze mooie groene gemeente Ooststellingwerf is dit niet wenselijk. Gebouwen inzetten voor andere doeleinden mag nooit inhouden dat daardoor andere bedrijven op slot komen te staan. Bestaande bedrijven moeten niet belemmerd worden in hun bedrijfsvoering.

2.3. *Ruimte in Rijksregels worden maximaal benut*

Wanneer door het Rijk regels met een "bandbreedte" worden gegeven, vindt het CDA dat je die ruimte maximaal moet benutten. Bedrijven en burgers moeten zich zo ruim mogelijk kunnen ontplooien. De maximale rek in regels toepassen is goed voor de economie en de werkgelegenheid.

2.4. *Subsidiepot t.b.v. milieubesparende investeringen burgers*

Het CDA wil burgers stimuleren milieubesparende investeringen te doen. Het CDA wil dit doen door instelling van een subsidieregeling tot maximaal 25% van het investeringsbedrag. Te denken valt aan afkoppelen regenwater, mini centrales, mini windmolens, zonnepanelen.

Concrete doelen

- ❖ Inzetten van strategische gronden voor tijdelijke bestemmingen, zoals trapveldjes of als evenemententerrein, dit uit maatschappelijk oogpunt.
- ❖ Subsidiepot voor particulieren voor energie- en milieubesparende investeringen.
- ❖ Gemeente helpt burgers met invullen van de maximale "bandbreedte".

3. CDA Ooststellingwerf zegt:

Ooststellingwerf wil voorkomen i.p.v. genezen

3.1. Zorgteams

De gemeente heeft voor de burger een grote rol bij de uitvoering van de WMO. Voor de uitvoering kiest het CDA voor zorgteams, die worden samengesteld per dorp of per wijk. In dit team zijn verschillende disciplines beschikbaar om snel en adequate zorg te kunnen verlenen. Er moet zelfs een indicatie gesteld kunnen worden. Huisartsen moeten gebruik kunnen maken van de zorgteams, zodat ook zij patiënten snel kunnen laten voorzien van zorg. Het CDA wil een pilot in één van de dorpen.

Op dit moment zijn heel veel verschillende organisaties actief in de zorg. Dit moet en kan anders vindt het CDA. Zo zouden maatschappelijk werk en/of jeugdzorg beter kunnen worden ondergebracht in de zorgteams. Het Centrum voor Jeugd en Gezin moet binnen een zorgteam een rol krijgen. Pas dan kom je tot één plan voor één gezin met één zorgverlener.

3.2. Mantelzorg

Het CDA heeft grote bewondering voor de (jeugd-)mantelzorgers. De mantelzorger combineert vaak zijn betaalde baan met deze mantelzorg omdat zij een persoonlijke band hebben met diegene voor wie gezorgd wordt. De jeugdmantelzorger geeft deze zorg vaak binnen een gezin naast zijn studie. Het CDA vindt het belangrijk dat er een goede ondersteuning is voor respijtzorg, emotionele en praktische hulp. Het kan en mag niet de bedoeling zijn dat de (jeugd-)mantelzorger overbelast wordt en daardoor moet afhaken.

3.3. Eigen bijdrage voor zorg mag

Het CDA vindt dat van burgers, naast de zelfredzaamheid en het inzetten van het eigen netwerk, een eigen bijdrage voor de zorg mag worden gevraagd. Wettelijk is voor vele zaken iets geregeld, maar nog niet alles. Zo is o.a. het WMO-vervoer voor iedereen toegankelijk, ongeacht het inkomen. Het CDA vindt als men 150% van het minimumloon verdient, men een eigen bijdrage kan betalen aan zorg, maar ook voor aanpassingen in en om het huis, die door de gemeente geregeld worden.

3.4. Jeugdzorg en alle andere zorg vooral inzetten op preventie en voorlichting

Jeugdzorg wordt vanaf januari 2015 een taak van de gemeenten. Het accent moet liggen op vroegtijdige signalering en voorkomen van problemen. Het CDA wil dat de gemeente vooral inzet op preventie en voorlichting. Immers als je burgers goed informeert kun je zwaardere zorg voorkomen.

Vooral die zwaardere zorg kost veel geld. Veel tijd en energie zal ingezet moeten worden op voorlichting aan de Ooststellingwerfers. Dit moet er toe leiden dat deze zorg betaalbaar blijft.

Naast de belangrijke rol van de ouders, is signalering door het consultatiebureau, door peuterspeelzalen, basisscholen en het voortgezet onderwijs erg belangrijk. Een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) kan een steuntje in de rug geven aan

ouders die moeite hebben met de opvoeding. Vroeg ingrijpen, past bij de keuze: beter voorzorg dan nazorg.

3.5. Sport

Het CDA vindt sport belangrijk. De sportvoorzieningen in onze gemeente willen wij behouden. Sportdeelname is voor iedereen gezond en gaat overgewicht tegen. Daarnaast bevordert sport teamgeest, sociale contacten, gezamenlijke inzet en is het ontspanning. Sportverenigingen en voorzieningen blijven bestaan zolang daar voldoende gebruik van wordt gemaakt. Deelname aan sport moet voor elk kind mogelijk zijn.

3.6. Veiligheidsbeleid

Burgers zijn betrokken bij hun omgeving, straat of buurt. In de eerste plaats zijn zij het zelf die kunnen bijdragen aan de veiligheid en de (sociale) leefbaarheid. Ook de gemeente kent haar taak als het gaat om veiligheid, toezicht en handhaving. Brandweer, politie en ambulance zijn gericht op snelle beschikbaarheid in de hele gemeente. Veiligheid is een zaak van en voor ons allemaal.

3.7. Preventie

Mede door inzet van buurtbemiddelaars kunnen conflicten tussen bewoners worden opgelost zonder dat de politie er aan te pas komt. Het alcohol- en drugsgebruik door jongeren is een probleem, waar landelijk steeds meer aandacht voor is. Het gebruik is vaak de oorzaak van gewelddadig gedrag! Het CDA wil alcohol- en drugsgebruik van de jeugd terug dringen via voortzetting van het project 'Nuchtere Fries'. Daarbij is het van belang om niet alleen jongeren, maar ook ouders/verzorgers goed voor te lichten over de risico's van alcohol- en drugsgebruik.

3.8. Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid wordt in de eerste plaats beïnvloed door het gedrag van de verkeersdeelnemers. Burgers dienen zich te houden aan de verkeersregels. Daarmee wordt de veiligheid vergroot. Bij het nakomen van de regels is een effectieve controle en handhaving op zijn plaats. Niet altijd is de politie aanwezig om te handhaven, maar je kunt elkaar er ook op aanspreken. Bijvoorbeeld hard rijden in je eigen woonwijk of dorp zou je eens bespreekbaar kunnen maken op een buurtvergadering of plaatselijk belangvergadering. Ook belangrijk voor de verkeersveiligheid is de staat van onderhoud van de wegen. In het onderhoudsplan moet aandacht komen voor kapot gereden bermen. Alternatieve oplossingen met bijvoorbeeld graskeien om gaten te voorkomen moeten worden ingevoerd. Maar ook hier geldt dat de veroorzakers medeverantwoordelijk zijn. In onze gemeente kennen we een goed onderhouden fietspadennet. Hiervan kunnen ook mensen met de elektrische rolstoel of scootmobiel goed gebruik maken. Wij vinden dat ondernemers in de toeristische sector gestimuleerd moeten worden om meer oplaadpunten bij hun bedrijven aan te leggen, zodat in het bijzonder de gebruikers met een beperking ook volop "elektrisch" in de gemeente kunnen recreëren.

Concrete doelen

- ❖ Opzet zorgteam.
- ❖ Eigen bijdrage voor "extra zorg" is noodzakelijk.

- ❖ Voortzetting project 'Nuchtere Fries'.
- ❖ Elkaar aanspreken op houding en gedrag.
- ❖ Versterken controle en handhaving.
- ❖ Geen coffeeshop.
- ❖ Meer oplaadpunten.

4. CDA Ooststellingwerf zegt:

Ooststellingwerf geeft ruimte aan talent voor scholing en werken

4.1. Inzetten van Social Return

Bij aanbestedingen gelden Europese richtlijnen. Het CDA vindt dat bedrijven uit eigen gemeente zo veel mogelijk orders, waar de gemeente invloed op heeft, moeten kunnen krijgen. Dit is goed voor de lokale werkgelegenheid en economie. Bij alle projecten moet het begrip social return worden ingezet. Social return is het leveren van een tegenprestatie, waarbij achterstand op de arbeidsmarkt kan worden voorkomen.

Social return is voor extra inzet en niet voor het verdringen van reguliere arbeidsplaatsen.

Social return geeft de verplichting om een deel van de aanneemsom te gebruiken om werkzoekenden of jongeren een baan of stage aan te bieden.

Social Return moet voor zowel het bedrijfsleven als voor de gemeente gelden. Insteek moet blijven om mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt een extra steuntje in de rug te bieden.

4.2. Goed onderwijs

Onderwijs heeft een grote invloed op de toekomst van kinderen. Het vergroot de kansen om mee te kunnen doen in alle geledingen van de maatschappij. De opvoeding in het gezin of het leefverband is de eerste schakel, op school krijgen kinderen de kans hun talenten verder te ontwikkelen. De eerste stappen op weg naar de toekomst worden gezet op de kinderopvang en in het peuterspeelzaalwerk. Het hier geboden voorschoolse onderwijs is een goede basis voor de verdere ontwikkeling van de kinderen. Dit vindt het CDA heel belangrijk.

De vrijheid om te kunnen kiezen tussen bijzondere of openbare scholen moet blijven bestaan. Rijksvergoedingen zullen grote invloed hebben.

Het CDA staat nu en in de toekomst voor bereikbaar, betaalbaar en kwalitatief goed onderwijs en vindt dat christelijke scholen, die aan deze voorwaarden voldoen, in stand moeten worden gehouden.

In het voortgezet onderwijs leren jongeren ook veel van maatschappelijke stages. Het is voor de ontwikkeling van sociaal maatschappelijk verantwoord gedrag onmisbaar. Het CDA pleit daarom voor het behoud van maatschappelijke stages, waarbij hulp van scholen nodig is. Scholen zullen echter de middelen hiervoor gaan missen, zodat de gemeente een combinatie moet zoeken met de WMO.

Goed onderwijs in een gezonde omgeving vindt het CDA belangrijk. De meetbare invloed van zendmasten bij en van Wifi in scholen is een punt van aandacht.

4.3. Werk of bijdrage.

Het CDA is van mening dat iedereen mee moet doen in de maatschappij. Niet altijd lukt dat met betaalde arbeid. Of je bent aan het werk, of je levert een bijdrage door vrijwilligerswerk of dagbesteding. Dit mag echter niet leiden tot het verdringen van arbeidsplaatsen. Het doel moet zijn uitkeringsgerechtigden op een effectieve

manier naar nieuw werk te begeleiden. Het CDA vraagt nadrukkelijk van iedereen sociale of maatschappelijke betrokkenheid.

Concrete doelen

- ❖ Social Return.
- ❖ Keuzevrijheid, betaalbaar, bereikbaar en kwalitatief goed onderwijs.
- ❖ Behouden van maatschappelijke stages.
- ❖ Al het mogelijke doen om laaggeletterdheid te voorkomen en te bestrijden.
- ❖ Stimuleren van samenwerking tussen het bedrijfsleven en scholen.
- ❖ Reïntegratietrajecten moeten blijven bestaan en optimaal worden benut.

5. CDA Ooststellingwerf zegt:

Ooststellingwerf biedt evenwicht.

5.1. Duurzaamheid zit ook in kleine dingen.

Het CDA vindt dat we bijzondere verplichtingen hebben naar de toekomst. Nu zorgvuldig omgaan met je omgeving is meer dan noodzakelijk. Dit kun je laten zien in de dagelijkse dingen. Het CDA is van mening dat burgers op tal van momenten zelf al kunnen bijdragen aan duurzaamheid. Denk o.a. aan de volgende dagelijkse dingen:

- Brood in een papieren zak of plastic zak?
- "Het nieuwe rijden".
- Auto laten staan, fietsen?
- Bewuster inkopen.
- Hergebruik goederen.
- Enz.

Een denktank die allemaal van dit soort maatregelen kan uitwerken, is een mooi burgerinitiatief. Veelal kleine aanpassingen voor een duurzaam milieu kunnen de burgers wakker schudden.

5.2. Afname energie- en waterverbruik

We zijn gewend om gas, water en licht zomaar in huis te hebben. Het CDA wil dat burgers, scholen en bedrijven gestimuleerd worden tot het besparen van energieverbruik. Er zijn diverse experimenten op dat terrein.

Het gebruik van slimme stroommeters en het uitschakelen van apparaten (niet op waakstand) kunnen al behoorlijke voordelen opleveren. Ook eenvoudige maatregelen, zoals korter douchen, tuin sproeien met opgevangen regenwater, regenwater om het toilet te spoelen, experimentele windmolens om stroom op te wekken, geven al een flinke besparing.

5.3. Een schone en nette omgeving maken we samen.

Zwerfvuil en hondenpoep behoren tot de grootste ergernis nummer 1. Toch zijn het de mensen zelf die deze ergernissen veroorzaken. Zij gooien allerlei zaken op straat of in de berm. Bij hondenpoep speelt het gedrag van de baasjes een grote rol. Buurtinitiatieven zowel in Oosterwolde Noord als Oosterwolde Zuid zijn goede voorbeelden. De mensen zijn betrokken en hun eigen rol daarin staat centraal, de gemeente faciliteert. Programma's op school om jongeren milieubewust te maken zullen nodig zijn. Dus:

Samen de schouders eronder voor een schone gemeente Ooststellingwerf.

Concrete doelen

- ❖ Vormen denktank: bewuster inkopen.
- ❖ Gebruik hemelwater.
- ❖ Buurtinitiatieven omarmen.
- ❖ Voorlichting jongeren met thema: milieubewust "Afval daar waar het hoort".

6. CDA Ooststellingwerf tot slot:

Financiën

De rijksoverheid gaat de komende jaren taken naar de gemeenten overhevelen. Die taken zullen o.a. zijn: dagbesteding AWBZ, jeugdzorg en de nieuwe Participatiewet. Op de budgetten van deze taken zijn door de overheid al een aantal bezuinigingen ingeboekt. Bovendien worden de gemeenten geconfronteerd met een lagere uitkering vanuit het gemeentefonds. Hierin zal geen verandering komen zolang Nederland in economisch slecht weer zit.

Het is dus noodzakelijk de bezuinigingen van het Rijk op te vangen o.a. door de efficiency te verbeteren. Het CDA accepteert niet dat de zwakkeren in onze samenleving hiervan de dupe worden en wil dan ook niet bezuinigen op het minimabeleid.

Het kan echter zo zijn dat de rijksoverheid een eigen minimabeleid onmogelijk maakt.

Het CDA realiseert zich maar al te goed dat belastinggeld van de burgers afkomstig is. Het spreekt dan ook voor zich dat het CDA zich inspant om zorgvuldig met de beschikbare gelden om te gaan.

Er moet een goede balans zijn tussen het niveau van de belastingen en dat van de voorzieningen. De gemeente spant zich in om leningen af te lossen en te voorkomen dat de generatie na ons wordt opgescheept met een te grote schuldenlast.

Het CDA wil dat de gemeente inzichtelijke begrotingen maakt en dat de keuzes helder onderbouwd worden. Gestreefd wordt naar duurzaam begrotingsevenwicht en voldoende weerstandsvermogen om de risico's, waarmee de gemeente wordt geconfronteerd, af te dekken.

Het CDA gaat voor trendmatige verhoging van de Onroerend Zaakbelasting (OZB). Boven trendmatige verhogingen kunnen alleen wanneer specifieke doelen hierom vragen. Boven trendmatige verhogingen kunnen dus niet gebruikt worden om de begroting sluitend te maken.

Als een goed rentmeester zorgt de gemeente voor goed onderhoud van haar/onze gebouwen, wegen en bruggen. Meerjarenonderhoudsplanning (MOP) is nu en voor de toekomst een belangrijk instrument.

Concrete doelen

- ❖ Maken van realistische begrotingen.
- ❖ Duidelijk inzicht in het verloop van de algemene reserves en voorzieningen.
- ❖ Zorgen voor een gezonde verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen.
- ❖ Geen open eind projecten financieren.
- ❖ De lokale belastingdruk wordt zo laag mogelijk gehouden.
- ❖ Financieel voordeel halen uit samenwerking, b.v. minder dure adviseurs inhuren.